

Sygn. akt III AUa 1175/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Monika Kowalska (spr.)
Sędziowie:	SSA Ewa Drzymała SSA Halina Gajdzińska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Dorota Stankowicz

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2014 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej**

w M.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

przy udziale zainteresowanych: **A. J. i (...) Sp. z o.o. w M.**

o wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji wnioskodawcy Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej

w M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie VII Wydziału Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 19 kwietnia 2013 r. sygn. akt VII U 1832/12

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 1175/13

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2013 r. oddalił odwołanie wnioskodawcy Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 26 lipca 2012 r. ustalającej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalno - rentowe, chorobowe i wypadkowe dla zainteresowanej A. J. z doliczeniem do jej wynagrodzenia uzyskiwanego u wnioskodawcy, wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia zawartej z zainteresowanym (...) Sp. z o.o. w M. za okres sierpnia i września 2011 r., zasądził

od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i nie obciążył zainteresowanych kosztami postępowania.

Sąd Okręgowy wskazał jako okoliczności bezsporne fakt, że Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w M. zawarł umowę o świadczenie usług medycznych z Narodowym Funduszem Zdrowia zezwalającą szpitalowi na zawieranie dalszych umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych z podwykonawcami celem wykonania umowy łączącej szpital z NFZ. W niniejszej sprawie podwykonawcą wyłonionym w konkursie został (...) Sp. z o.o. w M.. Umowa z 6 sierpnia 2010 r. łącząca szpital i (...) zawiera szczegółowe prawa i obowiązki obu stron. W myśl wskazanej umowy spółka ta przejęła obowiązek udzielania świadczeń zdrowotnych, określonych w ustawie o zakładach opieki zdrowotnej w ramach świadczeń zdrowotnych zabezpieczających funkcje i zadania Szpitala w zakresie pełnienia przez pielęgniarki i położne dyżurów, na terenie szpitala i na rzecz jego pacjentów. (...) nie mógł udzielać świadczeń zdrowotnych innym osobom nie będącym pacjentami szpitala.

Ustalił Sąd pierwszej instancji, że zainteresowana A. J. była zatrudniona przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w M. na podstawie umowy o pracę jako pielęgniarka. Poza pracą wykonywaną w ramach umowy o pracę łączącą zainteresowaną ze szpitalem, zgodnie z postanowieniami umowy cywilno-prawnej o świadczenie usług medycznych, zawartej z firmą (...) Sp. z o.o. w M. świadczyła ona te same usługi medyczne również na terenie Szpitala w M. i na rzecz jego pacjentów jak w oparciu o umowę o pracę zawartą ze Szpitalem. Różnica dotyczyła jedynie czasu wykonywania świadczeń, tj. zgodnie z umową zawartą z firmą (...) zainteresowana świadczyła usługi medyczne w ramach 12-godzinnych dyżurów, odpowiednio na dyżurze dziennym od 7:00 do 19:00 lub nocnym od 19:00 do 7:00.

W okresie objętym zaskarżoną decyzją zainteresowana pełniła dyżury medyczne po 12 godzin w sierpniu i wrześniu 2011 r., otrzymując tytułem wynagrodzenia przychód w wysokości (...)zł za każdy miesiąc. Wynagrodzenie pochodziło ze środków publicznych otrzymanych przez (...) od Szpitala. Przychody osiągnięte w ramach zawartej przez zainteresowaną pracownicę ze spółką zainteresowaną (...) umowy zlecenia nie zostały uwzględnione w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne wykazywanej w dokumentach rozliczeniowych złożonych przez Szpital.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Okręgowy powołując się na definicję pracownika zawartą w art. 8 ust.2 a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, stwierdził że za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, ale także i m.in. osobę wykonującą pracę na podstawie umowy o świadczenie usług do której stosuje się zgodnie z Kodeksem cywilnym przepisy dotyczące zlecenia, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Powołując się na pogląd Sądu Najwyższego zawarty w wyroku z dnia 18 października 2011 roku, III UK 22/11, Gazeta Prawna 2012/25/9 i uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09), Sąd pierwszej instancji wskazał, że pojęcie „pracownika” w rozumieniu powołanego unormowania ma szerszy zakres znaczeniowy niż pojęcie pracownika w rozumieniu przepisów prawa pracy (art. 2 k.p. i art. 22 § 1 k.p.) i obejmuje także osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilno - prawnych w sytuacji, gdy umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy lub jeżeli w ramach tej umowy wykonują pracę na rzecz tego pracodawcy, choćby umowa cywilno-prawna została zawarta z osobą trzecią. Tym samym objęcie definicją pracownika (na potrzeby prawa ubezpieczeń społecznych) dotyczy nie tylko pracowników w znaczeniu przepisów kodeksu pracy, ale również osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych i oznacza jednoczesne rozszerzenie pracowniczego tytułu obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, co ma zasadniczy wpływ na sposób ustalania podstawy wymiaru składek na to ubezpieczenie. Przepis ten obejmuje również sytuację istniejącą w realiach niniejszej sprawy, tj. gdy na istniejący stosunek pracy nakłada się stosunek cywilnoprawny między pracownikiem i osobą trzecią, na podstawie którego pracownik wykonuje pracę na rzecz pracodawcy w ramach łączącej pracodawcę z osobą trzecią (zleceniodawcą) umownej więzi prawnej. Pracodawca jest wówczas faktycznym beneficjentem pracy świadczonej przez pracownika – zleceniobiorcę bez względu na to, czy w trakcie jej wykonywania pracownik pozostawał pod faktycznym kierownictwem pracodawcy i czy korzystał z jego majątku.

Sąd Okręgowy odwołując się do treści art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 ust. 1 ustawy systemowej, uznał że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 (w tym pracowników) i pkt 18 a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10. W przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło (art. 18 ust. 1 a ustawy). Zatem płatnik składek ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu stosunku pracy, powinien zsumować wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej z wynagrodzeniem ze stosunku pracy. W przedmiotowej sprawie w oparciu o powyższe, Sąd pierwszej instancji przyjął zatem, iż przychód jaki otrzymała zainteresowana – pracownica wnioskodawcy z tytułu wykonywania świadczeń wynikających z zawartej ze spółką (...) umowy zlecenia, powinien być uwzględniony w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wykazywanej w dokumentach rozliczeniowych przez SP ZOZ M.. Obowiązek wliczenia tego przychodu należał do Szpitala w czasie obowiązywania spornych umów zlecenia. Powierzone bowiem zainteresowanej czynności w ramach zawartej umowy zlecenia ze spółką (...), jej rodzaj i charakter, wykonywanie według ustalonego grafiku, sposób ustalania i wypłaty wynagrodzenia zdaniem Sądu świadczą o tym, iż przedmiotem tej umowy było wykonywanie określonych czynności faktycznych cywilnoprawnych – wykonywanie usług pielęgniarskich na terenie szpitala. Zainteresowana na podstawie zawartej umowy wykonywała takie same czynności jak na podstawie umowy o pracę zawartej ze Szpitalem, w siedzibie i na rzecz dotychczasowego pracodawcy, co oznacza iż należy ją uznać za pracownika w rozumieniu przepisu art. 8 ust. 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podlegającego obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu.

Jako niesłuszny uznał Sąd pierwszej instancji zarzut strony odwołującej się, iż umowa zawarta przez spółkę (...) z zainteresowaną była umową o pracę w rozumieniu przepisów prawa pracy. Wskazał, że stosownie do art. 22 §1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Stosunek pracy posiada szczególne cechy, które pozwalają na jego odróżnienie od innych stosunków prawnych do niego zbliżonych, a mianowicie umowy o świadczenie usług oraz umowy o dzieło. Stosunek pracy wyróżnia się koniecznością osobistego wykonania pracy, podporządkowaniem pracownika pracodawcy, wykonywaniem pracy na rzecz pracodawcy i na jego ryzyko, a ponadto odpłatnością pracy. W razie ustalenia, że w łączącym strony stosunku prawnym występowały elementy obce stosunkowi pracy, nie jest możliwa ocena, że zawarta została umowa o pracę. Według tego Sądu, z ustalonego stanu faktycznego wynika, że stosunek prawny łączący (...) Sp. z o.o. i zainteresowaną pracownicę wnioskodawcy nie odpowiadał definicji stosunku pracy. W szczególności świadczone przez zainteresowaną usługi medyczne na podstawie umowy zawartej ze Spółką w rzeczywistości były wykonywane na rzecz SP ZOZ w M.. Zainteresowana korzystała ze sprzętu znajdującego się w Szpitalu, opiekowała się pacjentami Szpitala. Co więcej czas pracy był dowolnie ustalany przez zainteresowaną, to ona sama decydował, czy i kiedy odbędzie dyżur. Brak było również elementu podporządkowania, jak również ryzyka pracodawcy związanego z zatrudnieniem pracownika. W konsekwencji niemożliwe było uznanie, że zainteresowaną i (...) Sp. z o.o. łączył stosunek pracy, co również zostało potwierdzone przez Państwową Inspekcję Pracy. Również stosunek ten nie mógł być oceniony jako umowa o udzielanie świadczeń zdrowotnych, zwłaszcza w kontekście przepisu art. 133 i 132 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. nr. 164, poz. 1027 ze zm.). Na marginesie sprawy Sąd Okręgowy uznał też za całkowicie pozbawiony podstaw zarzut podnoszony przez SP ZOZ M. o braku wpływu na dobór pracowników dokonywany przez (...) Sp. z o.o. Wskazał, iż wybór pracowników zdeterminowany był szczegółowo opisanymi wymaganiami zawartymi w warunkach konkursu na udzielanie świadczeń zdrowotnych, jaki ogłosił Szpital. Ponadto zgodnie z postanowieniami umowy zawartej pomiędzy Szpitalem i Spółką (...) do wykonywania świadczeń objętych umową uprawnione były jedynie osoby imiennie zgłoszone Szpitalowi - po uzyskaniu jego zgody, których wykaz został dołączony do umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych.

Wobec wszystkich tych okoliczności, Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa, dlatego na podstawie wyżej wskazanych przepisów prawa materialnego i na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie. O

kosztach orzekł na mocy art.98 § 1 k.p.c. oraz § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r. poz.490).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w M.. Zaskarżając go w całości, zarzucił: 1) naruszenie prawa materialnego tj. art.22 k.p. i art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez niezastosowanie go jako podstawy rozstrzygnięcia, w sytuacji, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób nie budzący wątpliwości wynika, iż zainteresowana wykonywała usługi na rzecz (...) Sp. z o.o. nie w ramach umowy o zlecenia, lecz w ramach stosunku pracy, a w konsekwencji art. 8 ust. 2 a ustawy systemowej nie powinien mieć w niniejszej sprawie zastosowania, gdyż płatnikiem składek z tytułu ubezpieczenia społecznego winien być pracodawca, tj. (...) Sp. z o.o., 2) naruszenie art. 4 pkt. 2 lit. a ustawy systemowej przez przyznanie wnioskodawcy statusu płatnika składek od wynagrodzeń otrzymywanych od podmiotu trzeciego, 3) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., poprzez błędne uznanie za niesłuszny zarzut wnioskodawcy, iż umowa zawarta przez zainteresowaną z (...) Sp. z o.o. była umową o pracę.

Z ostrożności procesowej, tj. na wypadek uznania przez Sąd odwoławczy, iż zarzuty zawarte w powyższych punktach 1 – 3 nie są trafne, apelujący zarzucił wyrokowi;

4) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 8 ust. 2 a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych przez zastosowanie wykładni rozszerzającej tego przepisu na umowy, które nie podlegają przepisom Kodeksu cywilnego o umowie zlecenia i umowie o dzieło i przyjęcie, że umowę zainteresowanej z firmą (...) sp. z o.o. należy uznać za umowę zlecenia lub umowę o dzieło, 5) naruszenie art. 35 i 35 a ustawy o zakładach opieki zdrowotnej a także art. 132 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, przez uznanie, iż umowy zawarte przez zainteresowaną z (...) Sp. z o.o. nie są umowami o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Powołując się na powyższe zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania w całości, ewentualnie o uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania; zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W obszernym uzasadnieniu apelacji, skarżący wnioskodawca, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego podniósł m.in., że nazwanie przez strony umowy „umową zlecenia” nie stanowi przeszkody do jej zakwalifikowania jako umowy o pracę. Nazwa umowy nie ma tu bowiem znaczenia, jeżeli nawiązany stosunek prawny ma cechy wskazane w art. 22 § 1 k.p. Podkreślił, że zainteresowana pracownica w ramach zawartej ze spółką (...) umowy świadczyła pracę osobiście, podporządkowaną, w określonym czasie i miejscu, będąc zobowiązana do przestrzegania ustalonego harmonogramu pracy. Świadczy to o tym, że zainteresowani w tej sprawie byli związani umową o pracę a nie umową cywilnoprawną zlecenia. W ocenie apelującego nie zastosowanie w niniejszej sprawie przez Sąd Okręgowy przepisu art. 22 k.p. w ten sposób, że nie został ustalony stosunek pracy (pomimo, iż w ocenie apelującego wszystkie elementy stosunku pracy występowały w relacji zainteresowana – (...) Sp. z o.o.) powoduje przerzucenie obowiązku opłacania składek z tytułu ubezpieczenia społecznego na SP ZOZ w M. w sytuacji, gdy zgodnie z przepisem art. 4 pkt. 2 lit. a ustawy systemowej, obowiązek ten ciążył na (...) Sp. z o.o. jako na płatniku składek. W przypadku nie podzielenia powyższej argumentacji, apelujący wnosil o zakwalifikowanie spornej umowy jako umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej bądź świadczeń zdrowotnych o jakiej mowa w przepisach art. 132 i art. 133 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz.1027 ze zm.).

W odpowiedzi na apelację zainteresowana (...) Sp. z o.o. w M. wniosła o jej oddalenie jako pozbawionej racji faktycznych i prawnych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanej A. J., będącej w okresie spornym pracownicą wnioskodawcy, co sprowadzało się do wyjaśnienia kwestii, czy ta ubezpieczona w okresie wskazanym w zaskarżonej decyzji w ramach umowy zawartej z (...) sp. z o.o. w M. dotyczącej świadczenia usług medycznych może być uznana za pracownika w rozumieniu art. 8 ust. 2 a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (jedn. tekst: Dz.U z 2013 r. poz.1442 ze zm. - dalej ustawa systemowa).

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 2 a ww. ustawy systemowej za pracownika, w rozumieniu tej ustawy uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. W judykaturze prezentowane jest jednolite stanowisko, iż pojęcie „pracownika” w rozumieniu powyższego unormowania ma szerszy zakres znaczeniowy niż pojęcie pracownika w rozumieniu przepisów prawa pracy (art. 2 k.p. i art. 22 § 1 k.p.) i obejmuje również osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych w sytuacji, gdy umowę tą zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy lub jeżeli w ramach tej umowy wykonują pracę na rzecz tego pracodawcy, choćby umowa cywilno-prawna została zawarta z osobą trzecią (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11, Gazeta Prawna 2012/25/9; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09, OSNP 2010/3-4/46; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 23 sierpnia 2012 r., III AUa 647/12, LEX nr 1216383 i jednolite orzecznictwo tut. Sądu Apelacyjnego dot. choćby Szpitala Specjalistycznego(...)- przykładowo w sprawie III AUa 1224/12, wyrok z dnia 5 marca 2013 r.)). Objęcie definicją pracownika - oczywiście dla potrzeb prawa ubezpieczeń społecznych - nie tylko pracowników w znaczeniu, jakie temu pojęciu nadają przepisy kodeksu pracy, ale także osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych (agentów, zleceniobiorców, wykonawców dzieła) oznacza jednocześnie rozszerzenie pracowniczego tytułu obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, co wpływa na sposób ustalania podstawy wymiaru składek na to ubezpieczenie. W tym kontekście warto odnotować, iż hipotezą normy prawnej wynikającej z art. 8 ust.2 a ustawy systemowej objęte są dwa rodzaje relacji pomiędzy zainteresowanymi podmiotami. Pierwszą jest sytuacja, gdy oba stosunki (pracowniczy i cywilnoprawny) dotyczą tych samych podmiotów jednocześnie występujących wobec siebie w roli pracodawcy - zleceniodawcy i pracownika - zleceniobiorcy, drugą zaś sytuacja, gdy na istniejący stosunek pracy nakłada się na stosunek cywilnoprawny między pracownikiem i osobą trzecią, na podstawie którego pracownik wykonuje pracę na rzecz pracodawcy w ramach łączącej pracodawcę z osobą trzecią (zleceniodawcą) umownej więzi prawnej. W tym ostatnim przypadku pracodawca jest rzeczywistym beneficjentem pracy świadczonej przez pracownika - zleceniobiorcę, bez względu na to, czy w trakcie jej wykonywania pracownik pozostawał pod faktycznym kierownictwem pracodawcy i czy korzystał z jego majątku. Z regulacją art. 8 ust.2 a ww. ustawy systemowej koresponduje unormowanie art. 18 i art. 20 ust. 1 tej ustawy dotyczące problematyki podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Skoro bowiem w sytuacjach, do których odnosi się art. 8 ust. 2 a ustawy systemowej mamy do czynienia z jednym, szeroko ujętym pracowniczym tytułem obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, to konsekwentnie w art. 20 ust. 1 tej ustawy nakazano w stosunku do tych ubezpieczonych uwzględnienie w podstawie wymiaru składek również przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Reasumując należy stwierdzić, iż w przypadku pracowników, o jakich mowa w art. 8 ust. 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi łączny przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy oraz umów cywilnoprawnych. W konsekwencji w myśl art. 17 ust. 1 ustawy systemowej na płatniku (w tym przypadku - na pracodawcy) spoczywa obowiązek obliczania, rozliczania i przekazywania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W odniesieniu do pracowników w rozumieniu art. 8 ust. 2 a ww. ustawy systemowej płatnikiem jest pracodawca, a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie

uwzględnia się w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy. Pracodawca, ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu stosunku pracy, powinien więc zsumować wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej z wynagrodzeniem ze stosunku pracy. Taki sam sposób postępowania dotyczy także sytuacji, gdy umowa cywilnoprawna została zawarta z innym podmiotem (osobą trzecią), lecz praca w jej ramach jest wykonywana na rzecz pracodawcy, gdyż obowiązki płatnika powinny obciążać podmiot, na rzecz którego praca w ramach umowy cywilnoprawnej jest faktycznie świadczona i który w związku z tym uzyskuje jej rezultaty, unikając obciążeń i obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy. Jednolite stanowisko prezentowane w tej kwestii zawarte jest też w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09 (LEX nr 577824) oraz z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 259/09 (LEX nr 585727).

Trafnie zatem Sąd pierwszej instancji stwierdził, iż w rozpatrywanej sprawie zachodzą podstawy do zastosowania przepisu art. 8 ust.2 a powołanej wyżej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zainteresowana w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) spółką z o.o. z siedzibą w M. wykonywała te same czynności - usługi medyczne, jakie świadczyła z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę łączącą ją z pracodawcą - wnioskodawcą Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w M., z tą tylko różnicą, iż umowa cywilno- prawna obejmowała świadczenie usług medycznych w ramach 12 godzinnych dyżurów, odpowiednio na dyżurze dziennym od 7.00 do 19.00 lub dyżurze nocnym od 19.00 do 7.00. Podkreślić natomiast należy, że powyższe zasady świadczenia usług medycznych nie ustalił dla zainteresowanej A. J., zainteresowany (...) Sp. z o.o. i nie od niego zależało, kiedy i w jakich godzinach zainteresowana będzie wykonywała usługi pielęgniarские, a wynikały one ściśle z umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych jaka została zawarta między wnioskodawcą Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w M. a spółką (...) i to wnioskodawca narzucił te warunki w ofercie przetargowej. Wszystkie podejmowane przez zainteresowaną – pracownicę wnioskodawcy czynności były wykonywane w siedzibie pracodawcy, na rzecz jego pacjentów, w systemie podporządkowania przełożonej pielęgniarek, lekarzom dyżurującym co wynikało z istoty świadczonych usług pielęgniarских w szpitalu, a wynagrodzenie za usługi medyczne pochodziło ze środków publicznych przekazywanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia ww. Szpitalowi, a za jego pośrednictwem (...) Sp. z o.o. Faktycznym beneficjentem pracy świadczonej przez zainteresowaną w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej przez nią z (...) Sp. z o.o. był zatem wnioskodawca jako jej pracodawca.

W tych okolicznościach twierdzenia apelacji, iż zainteresowaną – pracownicę wnioskodawcy łączył i ze spółką (...) stosunek pracy są całkowicie bezzasadne, albowiem wszystkie elementy charakterystyczne dla stosunku pracy o których mowa w art. 22 k.p. zachodzą między zainteresowaną a Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w M.. Podkreślić należy, że ze stosunkiem pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p. mamy do czynienia, gdy w treści stosunku prawnego łączącego strony przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy, zdefiniowane w tym przepisie, a więc - wykonywanie za wynagrodzeniem pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę - dopiero w razie zaistnienia powyższych okoliczności, bez względu na nazwę umowy zawartej przez strony, można mówić o zatrudnieniu na podstawie stosunku pracy. Natomiast jeżeli w treści stosunku prawnego nie przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy, to nie można przyjąć, aby taki stosunek łączył strony (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2008 r. sygn. II UK 209/08 oraz z dnia 18 stycznia 2012 r. sygn. II PK 239/11, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 września 1997 r. sygn. akt II UKN 232/97 OSNAPiUS 1998/13/407, z dnia 29 października 1998 r. sygn. akt I PKN 416/98 OSNAPiUS 1999/24/775). W świetle treści umów znajdujących się w aktach sprawy, a łączących zainteresowaną spółkę (...) z zainteresowaną zleceniobiorczynią A. J., nie sposób stwierdzić w łączącym strony stosunku, przewagi cech charakterystycznych dla umowy o pracę. Po pierwsze, usługi medyczne były faktycznie wykonywane na rzecz SP ZOZ w M. i to wnioskodawca był beneficjentem tych usług. Nadto zleceniobiorczyni w ramach umowy cywilnoprawnej z (...) wykonywała identyczne czynności, dla tych samych pacjentów, jak w ramach stosunku pracy łączącego ją z wnioskodawcą – SP ZOZ w M.. Po drugie, czas pracy był dowolnie ustalany przez zleceniobiorców. Spółka (...) w żaden sposób nie ingerowała ile dni w danym miesiącu czy tygodniu określona pielęgniarka lub położna będzie świadczyła usługi medyczne - od niej samej zależała częstotliwość świadczenia tych usług, gdzie pielęgniarki i położne ustalały same między sobą bez ingerencji zainteresowanej Spółki, kiedy będą pracować, a sam grafik dyżurów tylko co do tego, kiedy mają być pełnione dyżury ustalała Pielęgniarka Oddziałowa, będąca pracownikiem jedynie

wnioskodawcy. Okoliczność, iż na dyżurze pielęgniarka czy położna podlegała lekarzowi, który również wykonywał wówczas dyżur w oparciu o zawartą umowę cywilnoprawną, nie świadczy o podporządkowaniu pracownikemu zainteresowanej spółce (...). Pozostaje chyba poza sporem, że taka sama podległość średniego personelu medycznego poleceniom lekarza pozostaje i wówczas, gdy pielęgniarka/ położna wykonuje pracę na podstawie stosunku pracy na rzecz wnioskodawcy. Podległość taka wynika z procesu leczenia pacjenta, o którym to decyduje lekarz i tylko w ramach tego procesu wydaje polecenia pielęgniarce, a nie jako jej przełożony w rozumieniu przepisów prawa pracy. Po trzecie, pielęgniarki i położne w ramach umów zawieranych z (...) były obowiązane ubezpieczyć się od odpowiedzialności cywilnej w zakresie działań objętych umowami cywilnoprawnymi. Zgodnie z umową z (...), w przypadku wyrządzenia szkody pacjentowi lub osobie trzeciej, w trakcie lub w związku z wykonywaniem czynności objętych ww. umowami, to zleceniobiorca miał ponosić odpowiedzialność wobec powyższych osób - brak jest więc charakterystycznego dla stosunku pracy elementu ryzyka pracodawcy związanego z zatrudnianiem pracowników na podstawie umowy o pracę i odpowiedzialności pracodawcy za szkodę wyrządzoną przez pracownika osobie trzeciej (art. 120 k.p.). Brak jest również w stosunkach łączących strony specyficznego dla umowy o pracę elementu podporządkowania, o czym była już mowa wyżej. Z ustaleń faktycznych wynika, że (...) Sp. z o.o. nigdy nie kontrolował czynności wykonywanych przez zleceniobiorców na terenie SP ZOZ w M.. Trudno więc, w świetle podnoszonych okoliczności, uznać umowy łączące zleceniobiorców - zainteresowaną z (...) Sp. z o.o. za umowę o pracę, co prawidłowo zostało stwierdzone przez Sąd pierwszej instancji.

W tych uwarunkowaniach faktycznych nie budzi wątpliwości fakt, iż świadczone przez zainteresowaną w ramach umowy cywilnoprawnej usługi medyczne pokrywały się z pracą wykonywaną na podstawie stosunku pracy i w istocie były świadczone na rzecz pracodawcy tj. Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w M.. Słusznie zatem zainteresowana została przez Sąd Okręgowy objęta dyspozycją art. 8 ust.2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, co doprowadziło do oddalenia odwołania Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w M. od prawidłowej decyzji organu rentowego. Wbrew wywodom apelacji, Sąd pierwszej instancji wydając zaskarżony wyrok nie naruszył wskazanych w apelacji przepisów prawa materialnego oraz brak jest podstaw aby uznać, iż zaistniała sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Sąd Apelacyjny podziela również ocenę charakteru umowy zawartej przez zainteresowaną z (...) Sp. z o.o. dokonaną przez Sąd Okręgowy przy uwzględnieniu unormowań ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U z 2008 r., Nr.164, poz. 1027 ze zm.) Nie można zakwalifikować umowy łączącej zainteresowaną ze spółką (...) jako umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej bądź świadczeń zdrowotnych, przede wszystkim ze względów wyżej wywiedzionych, ale również z uwagi na to, że sprzeciwia się temu treść art. 132 ust.3 powyższej ustawy. W myśl tej regulacji nie można zawrzeć umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej między innymi z pielęgniarką, jeżeli udziela ona świadczeń opieki zdrowotnej u świadczeniodawcy, który zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z Funduszem, a taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie. Nadto strony spornej umowy (zainteresowani w tej sprawie) wyraźnie poddali jej unormowania przepisom Kodeksu cywilnego, a ich wolą było zawarcie umowy cywilnoprawnej o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu.

Reasumując Sąd Apelacyjny przyjął, że zaskarżony wyrok jest zasadny, a podniesione w apelacji zarzuty nie zasługują na uwzględnienie, dlatego też na podstawie wyżej wymienionych przepisów prawa materialnego i na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.